

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اختلال پردازش شنوایی و تعادل در بیماران دچار سکته مغزی

عنوان: غفلت فضایی یکطرفه

زهرا اسحاقی

دانشجوی دکتری تخصصی شنوایی شناسی

خرداد ماه ۱۴۰۰

مقدمه

- سکته مغزی به عنوان اولین علت ناتوانی ها در جهان گزارش شده است.
- وقوع سکته مغزی بعد از ۵۵ سالگی به ازای هر دهه سنی دو برابر می شود و علائم آن وابسته به وسعت و میزان درگیری عروق خونی در نواحی مختلف مغز متفاوت است.
- رایج ترین اختلال شناختی به دنبال سکته مغزی، سندروم غفلت فضایی (*spatial neglect Unilateral*) است.

تعریف، علل و شیوع غفلت فضایی یکطرفه

- اختلال در درک، توجه و فعالیت در فضای مقابل به نیمکره ضایعه دیده ی مغز است و بیماران مبتلا، حتی در غیاب هرگونه افت حسی یا حرکتی اولیه، معمولاً قادر به گزارش یا جهت گیری به سمت محرکات سمت مقابل به ضایعه در فضا نیستند.

- علل:

- بیماری های تخریب کننده عصبی، نئوپلاسم، ضربه و **سکته مغزی**
- غفلت فضایی چپ، در پی بروز **سکته در نیمکره ی راست** مغز، رایج تر است و شدت و پایداری بیشتری دارد.

- شیوع غفلت در پی سکته:

- در مرحله حاد تا ۸۲ درصد بیماران
- به طور میانگین: ۵۰ درصد

نمودهای غفلت فضایی در فعالیت های روزمره

- بیمار مبتلا به غفلت ناشی از سکته نیمکره راست ممکن است در زندگی روزمره، نسبت به سمت چپ بدن خود بی توجه باشد، غذای موجود در سمت چپ ظرف را نادیده بگیرد، به اشیا برخورد کند، به فردی که سمت چپ او ایستاده توجهی نکند و حتی در معرض خطر افتادن (falling) قرار گیرد.

Normal view

Neglect and Anosognosia

اختلالات همراه با غفلت فضایی

- غفلت نوعی اختلال مربوط به مناطق پردازش فضایی چندحسی مغز است و حوزه های بینایی، شنوایی و حسی پیکری را درگیر می کند.
- دو نوع آسیب محوری در سندروم غفلت فضایی
 - نقص فضایی یعنی انحراف توجه فضایی
 - نقایص غیرفضایی شامل اختلال در برانگیختگی، هوشیاری و توجه پایدار

فیزیولوژی غفلت فضایی

- تخصص یافتگی نیمکره های مغز حتی در تکامل مهره داران وجود داشته است.
- نیمکره راست، در ابتدا برای کشف و پاسخ به محرکات غیرمنتظره در محیط تخصصی شده است.
- مکانیسم های توجهی در مغز افراد سالم ← در غلبه نیمکره راست
- یکی از علل احتمالی: ارتباطات قوی تر locus coeruleus با نیمکره راست
- در افراد هنجار تمایل خفیفی در توجه به سمت چپ یک شیء وجود دارد. این بایاس توجهی با کاهش برانگیختگی، کاهش می یابد یا به سمت راست تغییر می کند.

غفلت فضایی شنوایی

• **غفلت شنوایی**: نمود شنوایی این اختلال نورولوژیک

• علائم:

□ نقص در کشف و شناسایی محرک شنوایی دگرسو در حضور پیام رقابتی همسو

□ نقایص جهت یابی هم در محور افقی و هم در محور عمودی

□ نقص در حافظه ی فعال و توجه پایدار شنوایی

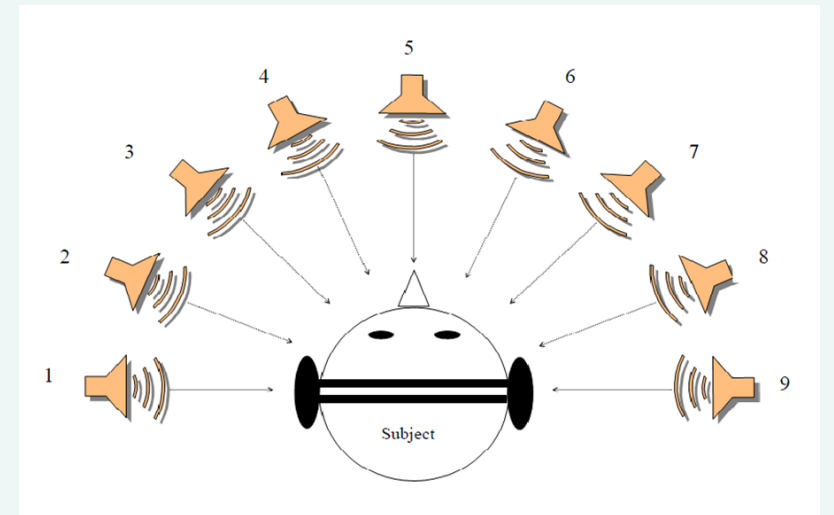
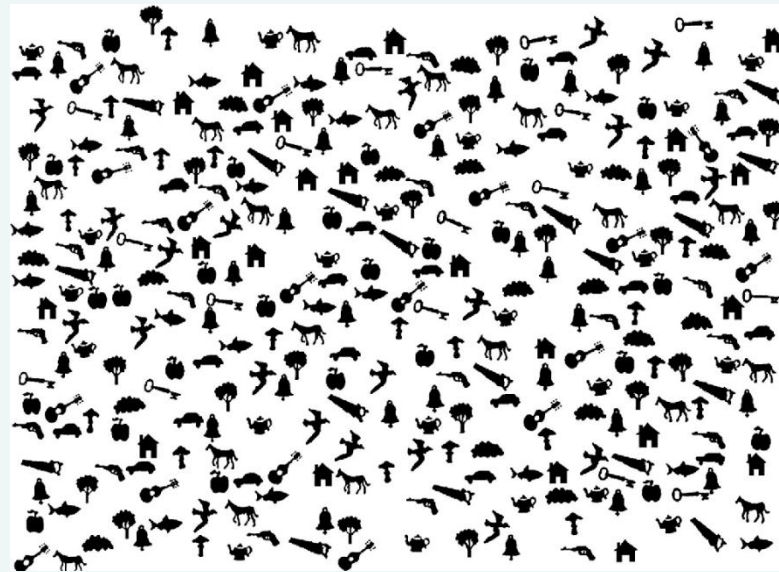
□ احتمال اختلال در تحلیل صحنه شنوایی، درک گفتار در حضور نویز

روش های ارزیابی

- تست های بینایی فضایی

- تست های جهت یابی و دایکوتیک شنوایی

Copying:

پیامدهای غفلت فضایی در فعالیت های روزمره

❑ فقدان آگاهی از سمت مقابل، خودآگاهی بیمار از بدن خویش را متاثر می کند، به گونه ای که حتی در غیاب فلج یکطرفه، بیمار دست و پای چپ خود را حرکت نمی دهد.

❑ اغلب بیماران از اختلال خود و شدت آن آگاهی ندارند: anosognosia

❑ این عدم آگاهی، احتمال آسیب پذیر بودن بیمار را می افزاید، به خصوص بعد از بازگشت به زندگی عادی (مانند رانندگی و از سرگیری شغل).

❑ شدت غفلت با **کیفیت زندگی** بیماران ارتباط دارد و هرچه این اختلال شدیدتر باشد، کیفیت زندگی فرد بیشتر تنزل می یابد.

پیامدهای غفلت فضایی بر روند درمان و توانبخشی

- نتایج مطالعات متعدد حاکی از آن است که غفلت فضایی یکطرفه بازیابی عملکردی و کنترل حرکتی بیمار را به شدت تحت تاثیر قرار می دهد و بهبود آن را به تاخیر می اندازد.
- تاثیر منفی غفلت بر کارایی توانبخشی ممکن است حتی از فلج یکطرفه بدن بیشتر باشد!
- بسیاری از مطالعات، از غفلت به عنوان عامل پیش بینی کننده در میزان بازیابی عملکردی و ناتوانی دراز مدت در پی سکته یاد کرده اند.

روش های توانبخشی

- تحریک بالانورد همچون تحریک دهلیزی، اپتوکینتیک، تحریک الکتریکی گردن و استفاده از منشورهای تطابق بینایی
- تحریک جهت نگاه خیره به سمت چپ و آموزش تصویرسازی ذهنی
- TMS و tDCS
- افزایش برانگیختگی و توجه پایدار

✓ در حال حاضر، روش درمانی قطعی و با اثرات طولانی مدت وجود ندارد. با این حال، بنظر می رسد انجام روش های رفتاری که عوارض جانبی قابل توجهی برای بیمار ندارند همچون تمرینات جهت یابی شنوایی و دایکوتیک در این بیماران، خالی از لطف نیست.

سپاس از توجه شما

